

Arbeidsmarkedet nå - oktober 2014

"Arbeidsmarkedet nå" er et månedlig notat fra Utredningsseksjonen i Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Notatet er skrevet av Eugenia Vidal-Gil, Eugenia.Vidal-Gil@nav.no, 31.oktober 2014.

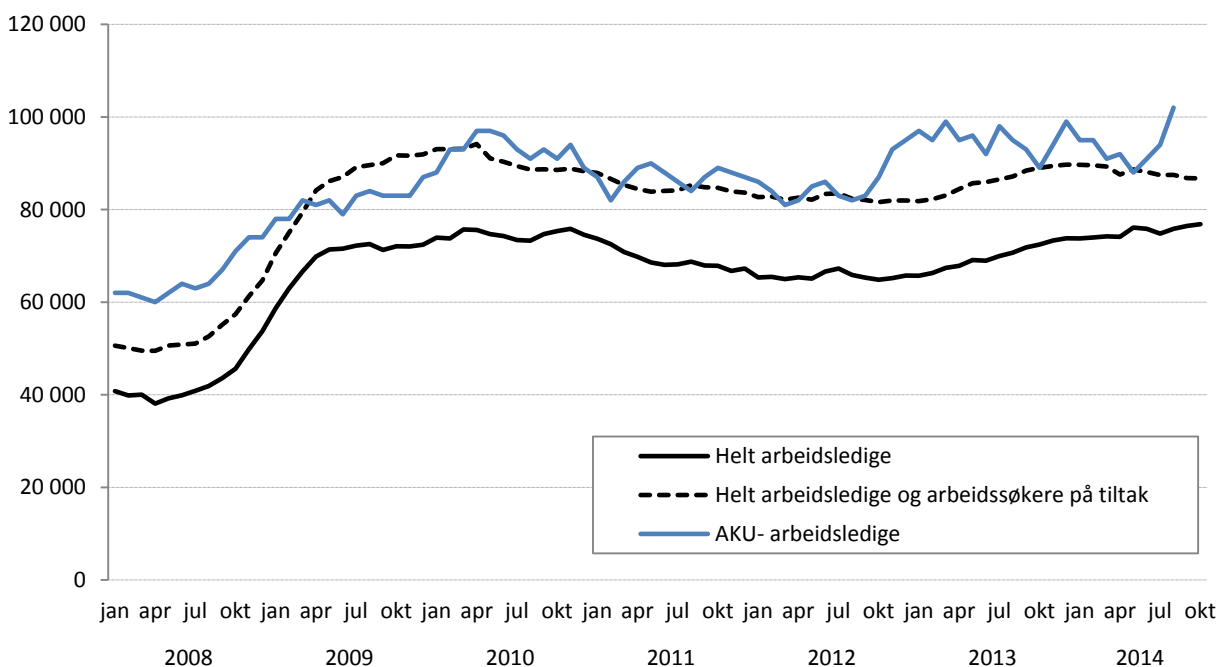
Stabil bruttoledighet

Bruttoledigheten, som er summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, gikk ned med under 100 personer fra september til oktober, ifølge sesongjusterte tall fra NAV. I samme periode økte det sesongjusterte antallet helt ledige med 400, mens antallet arbeidssøkere på tiltak falt nesten tilsvarende.

Bruttoledigheten var på 82 700 personer ved utgangen av oktober, som er 2 200 færre enn for ett år siden. Bruttoledigheten tilsvarte 3,1 prosent av arbeidsstyrken, det samme som i oktober i fjor. I oktober var det registrert 72 100 helt ledige, 4 100 flere enn på samme tid i fjor. Som andel av arbeidsstyrken tilsvarer dette 2,7 prosent, mot 2,5 prosent i oktober i fjor.

Arbeidsledigheten ifølge SSBs arbeidskraftsundersøkelse (AKU) steg med 14 000 personer fra mai til august, målt ved sesongjustert tremåneders gjennomsnitt. Som andel av arbeidsstyrken økte AKU-ledigheten fra 3,2 prosent i mai til 3,7 prosent i august.

Figur 1. Utviklingen i antallet registrerte helt arbeidsledige, bruttoledigheten og arbeidsledige ifølge Statistisk sentralbyrås arbeidskraftsundersøkelse (AKU). Sesongjusterte tall. Januar 2008 – oktober 2014

Kilde: NAV og SSB

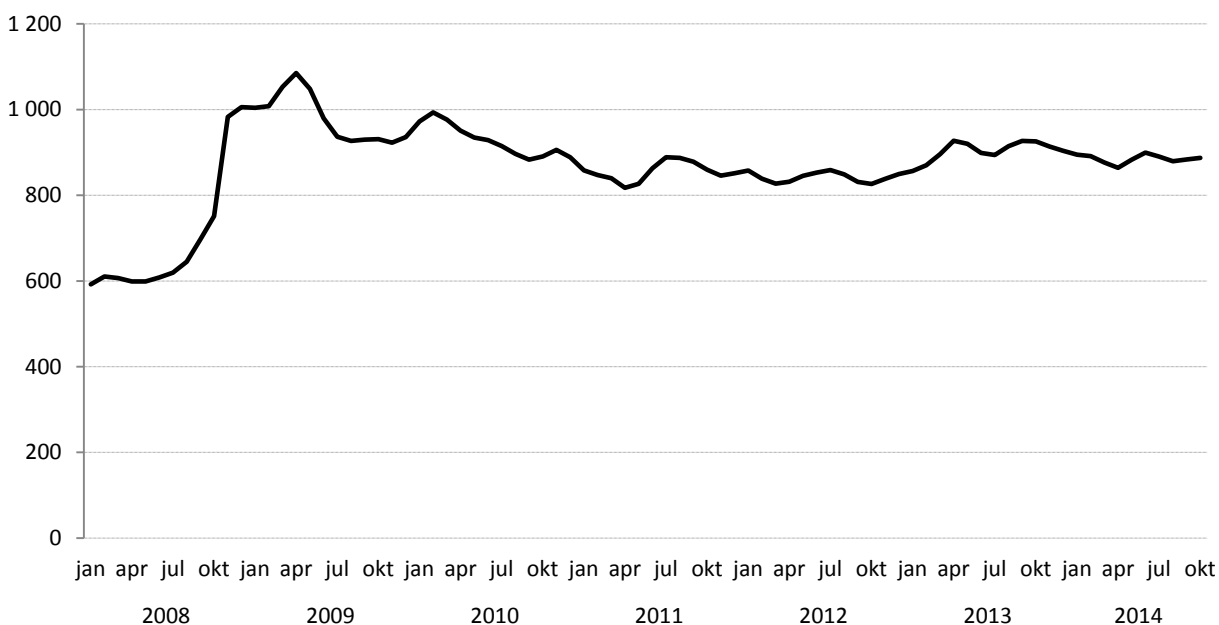
Stabil tilgang på nye arbeidssøkere

Tilgangen på nye arbeidssøkere¹ per virkedag varierer noe fra måned til måned, men trenden har vært relativt stabil så langt i år. I oktober ble det i gjennomsnitt registrert om lag 890 nye arbeidssøkere hos NAV per virkedag, korrigert for sesongvariasjoner.

Ved utgangen av oktober var det 12 500 personer registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak med en arbeidssøkervarighet på under fire uker. Dette er 200 (-2 %) færre enn i oktober i fjor. De vanligste yrkesbakgrunnene i denne gruppen er butikk- og salgsarbeid, bygge- og anleggsarbeid samt ingen eller ukjent yrkesbakgrunn. Til sammen utgjorde disse om lag en tredjedel av de som hadde arbeidssøkervarighet på under fire uker ved utgangen av oktober.

Sammenliknet med oktober i fjor, er det personer med bakgrunn fra ingeniør- og ikt-fag og kontorarbeid som har hatt den største økningen i antall nye ledige eller arbeidssøkere på tiltak (figur 3). Nedgangen var størst for de uten oppgitt yrkeserfaring og for industriarbeidere.

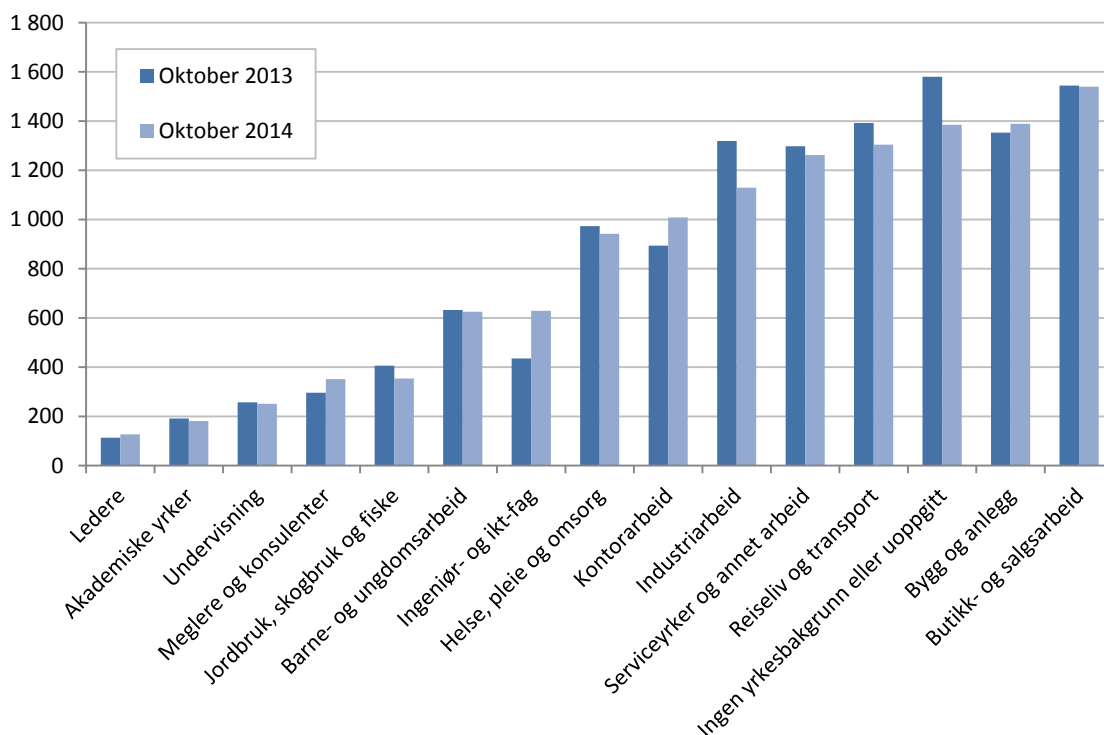
Figur 2. Tilgang av arbeidssøkere per virkedag. Trend. Januar 2008 - oktober 2014

Kilde: NAV

¹ Inkluderer helt ledige, delvis ledige, arbeidssøkere på tiltak og andre arbeidssøkere.

Figur 3. Antall helt ledige og arbeidssøkere på tiltak med arbeidssøkervarighet under 4 uker, etter yrkesbakgrunn. Oktober 2013 – oktober 2014

Kilde: NAV

Utviklingen i internasjonal økonomi

Det var ingen vekst i bruttonasjonalproduktet (BNP) i eurosonen i andre kvartal. Privat konsum viste en moderat oppgang, mens investeringene i fast kapital gikk ned. Utviklingen var svak i de største økonomiene i eurosonen, med nullvekst i Frankrike og BNP-nedgang i Tyskland.

Utviklingen i industriproduksjonen er en indikator på framtidig økonomisk vekst.

Industriproduksjonen i eurosonen har vist en nedadgående trend de siste månedene. I august falt den med 1,8 prosent, ifølge sesongjusterte tall fra Eurostat. Et betydelig fall i tysk industriproduksjon bidro til dette. Det var produksjon av investeringsvarer som falt mest i august. Dette kan tyde på en nedgang i investeringene i fast kapital i tredje kvartal, noe som igjen kan medføre lav vekst i eurosonen.

I Sverige har den økonomiske veksten også vært lav i første halvår i år. Og som i de fleste EU-landene, har inflasjonen var fallende lenge. I september var den på null prosent, ned fra 0,5 prosent i september 2013. Den svenske riksbanken, som har et mål om en årlig prisvekst på 2 prosent, har derfor kuttet styringsrenten til null prosent. Selv om Riksbanken venter bedre konjunkturer framover, er neste renteøkning ikke planlagt før i 2016. Kuttet i den svenske styringsrenten kommer kort tid etter tilsvarende kutt i styringsrenten i euroområdet.

I USA tiltok veksten i bruttonasjonalproduktet i andre kvartal, og ulike forventningsindikatorer peker mot god vekst også i månedene framover. Industriproduksjonen har vært økende så langt i år,

og etter en liten nedgang i august, gikk den opp med én prosent i september, og var dermed 4,3 prosent høyere enn i september i fjor. Arbeidsledigheten fortsetter å falle, og var i september på 5,9 prosent av arbeidsstyrken. Sysselsettingsveksten i september var høyere enn den har vært de siste månedene.

Utviklingen i norsk økonomi

Varekonsumet falt med 1,5 prosent i september ifølge sesongjusterte tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Samlet for perioden juli til september viser varekonsumet en klar nedgang, og tyder på en svak utvikling av det private konsumet i tredje kvartal.

Sesongjusterte tall fra SSBs konjunkturbarometer for industrien viser at produksjonsvolumet vokste fra andre til tredje kvartal. Veksten har imidlertid avtatt så langt i år, og forventningene for det fjerde kvartalet tilsier ikke noe vekst i industriproduksjonen. I tredje kvartal var det større produksjon av innsatsvarer og konsumvarer som bidro til oppgangen i den samlede industriproduksjonen. Lavere produksjon av investeringsvarer, spesielt innen bygging av skip og oljeplattformer, bidro til å trekke produksjonsvolumet ned. Ordretilgangen fra både hjemme- og eksportmarkedet har også avtatt hittil i år. Ordrebeholdning sluttet derfor å øke i tredje kvartal. Produsentene av innsatsvarer, de såkalte tradisjonelle eksportnæringene, samt produsenter av konsumvarer har positive utsikter for fjerde kvartal. Produsentene av investeringsvarer, som i stor grad leverer til oljeindustrien, har derimot negative forventninger til fjerde kvartal. Dette kan sees i sammenheng med lavere vekst i oljeinvesteringene i år enn i fjor. Tall fra kvartalsvis nasjonalregnskap viser at oljeinvesteringene falt med 3 prosent i første og andre kvartal samlet, regnet i årlig rate. Ifølge SSBs investeringsstatistikk anslår oljebransjen en betydelig nedgang i investeringene i 2015.

Boligprisene holdt seg nesten uendret fra andre til tredje kvartal, men var 3,4 prosent høyere enn i tredje kvartal i fjor ifølge tall fra SSB. Samtidig har trenden for igangsetting av bruksareal til bolig vært fallende så langt i år, noe som tyder på nedgang i boliginvesteringene i år.

Fortsatt vekst i bruttoledigheten for ingeniør- og ikt-fag

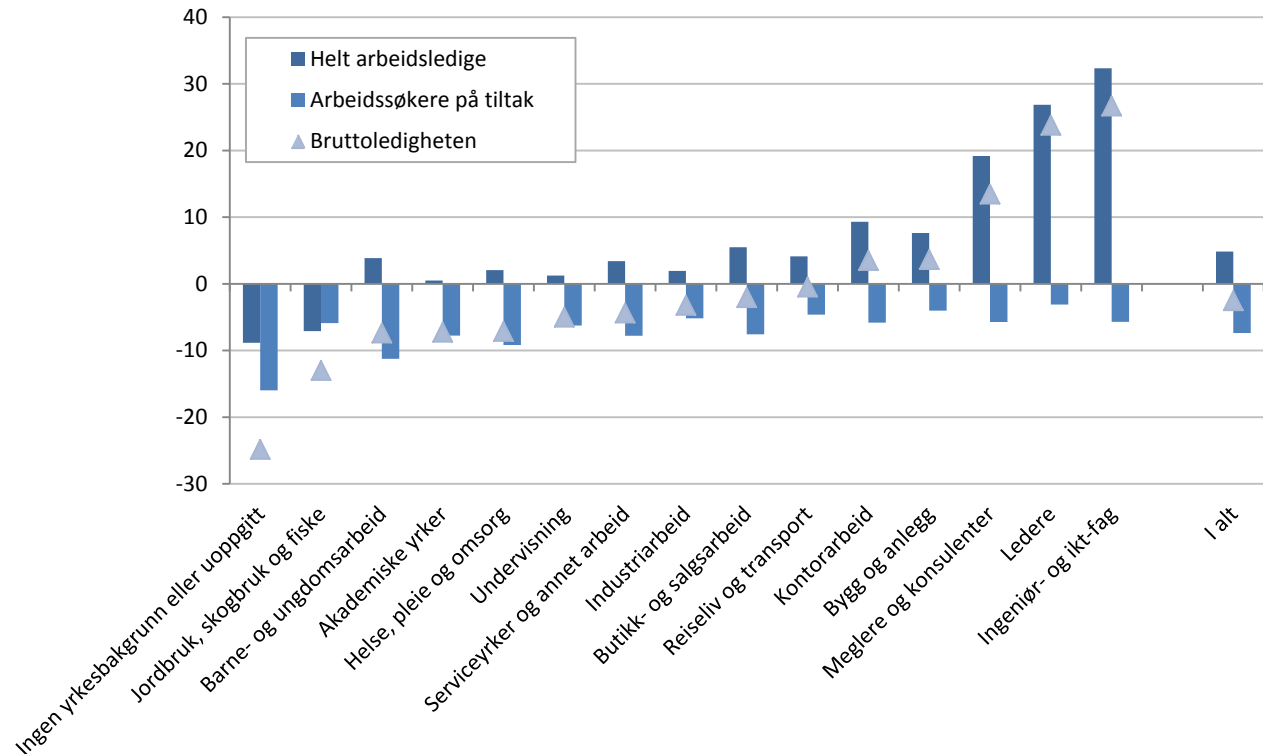
Målt i antall personer og korrigert for sesongvariasjoner var det for personer med bakgrunn fra helse- og omsorgsarbeid og butikk- og salgsarbeid at bruttoledigheten falt mest fra september til oktober. For personer med bakgrunn fra ingeniør- og ikt-fag fortsetter bruttoledigheten å øke, og var yrkesgruppen hvor bruttoledigheten økte mest i oktober. Tabell 1 og 2 i tabellvedlegget viser utviklingen i den sesongjusterte bruttoledigheten for de ulike yrkesgruppene siden oktober 2013.

Sammenliknet med oktober i fjor er det også personer med bakgrunn fra ingeniør- og ikt-fag som har hatt den største økning i bruttoledigheten, både prosentvis og målt i antall personer (figur 4). Personer uten oppgitt yrkesbakgrunn har hatt den største nedgangen, både prosentvis og målt i antall personer.

Som andel av arbeidsstyrken er det personer med bakgrunn fra reiseliv og transport samt barne- og ungdomsarbeid som har den høyeste bruttoledigheten (figur 5). Ved utgangen av oktober var

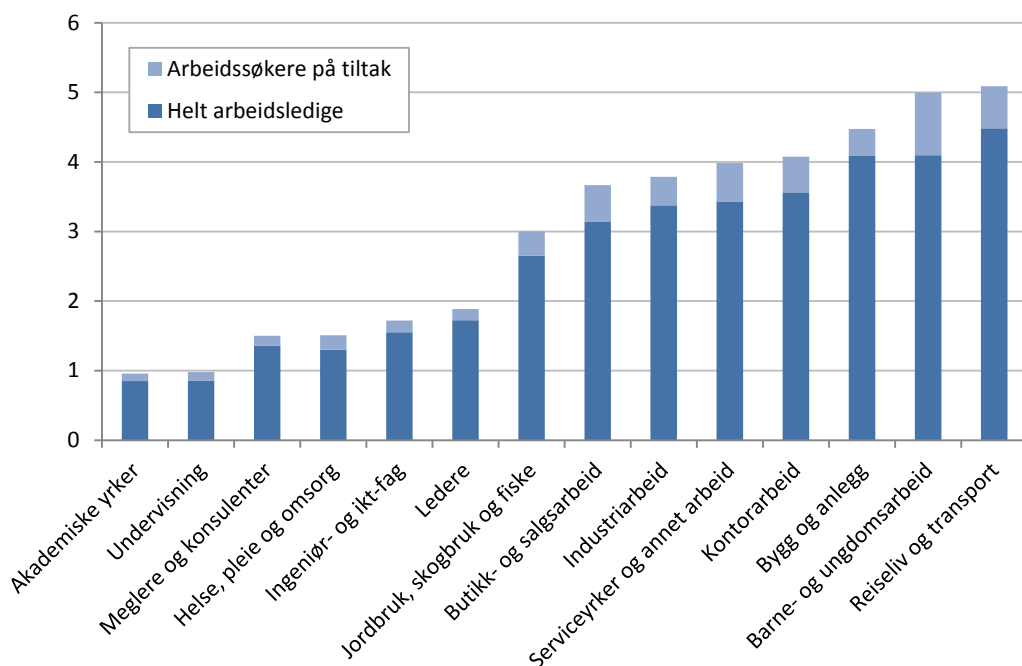
bruttoledigheten på henholdsvis 5,1 og 5,0 prosent for disse to yrkesgruppene. Bruttoledigheten er lavest innen akademiske yrker og undervisningsyrker, begge med 1,0 prosent av arbeidsstyrken.

Figur 4. Prosentvis endring i bruttoledigheten, dekomponert i endring for helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. Oktober 2013 – oktober 2014

Kilde: NAV

Figur 5. Bruttoledigheten fordelt på helt ledige og arbeidssøkere på tiltak i prosent av arbeidsstyrken etter yrkesbakgrunn. Oktober 2014

Kilde: NAV

Bygg og anlegg

Innen bygge- og anleggsyrker var det ved utgangen av oktober registrert 8 800 helt ledige og arbeidssøkere på tiltak. Det er 300 flere enn for ett år siden. Hjelpearbeidere innen bygg og anlegg har hatt den største økning sammenliknet med oktober i fjor.

Industriarbeid

Innen industriarbeid var det 300 færre helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere enn for ett år siden, noe som tilsvarer en nedgang på 3 prosent. Nedgangen har vært størst innen næringsmiddelarbeid, mens prosess- og maskinoperatører har hatt størst økning det siste året.

Ingeniør- og ikt-fag

Ved utgangen av oktober var 4 400 personer registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak med denne yrkesbakgrunnen, en økning på 900 personer sammenliknet med oktober i fjor. Det er særlig blant ingeniører og sivilingeniører innen petroleum og geofag at bruttoledigheten har økt det siste året. Selv om dette er yrkesgruppen som har opplevd størst økning i bruttoledigheten det siste året, er bruttoledigheten innen ingeniør- og ikt-fag fortsatt lav, på 1,7 prosent av arbeidsstyrken.

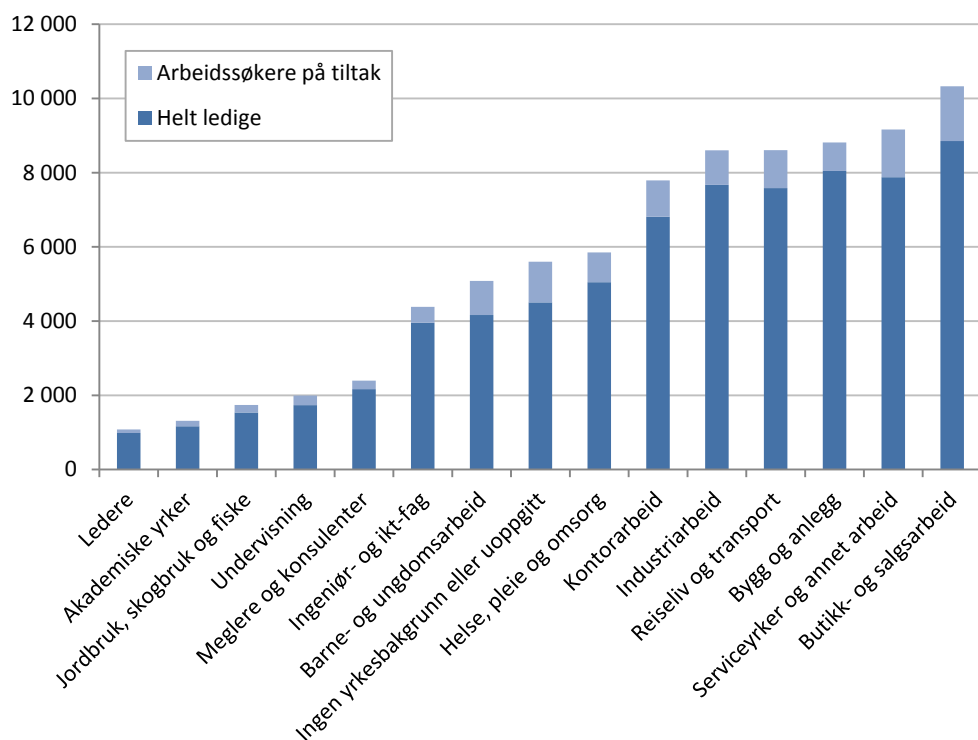
Helse, pleie og omsorg

Bruttoledigheten innen helse, pleie og omsorg har vært fallende de siste månedene. I oktober var det 450 færre registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak med denne yrkesbakgrunn enn i oktober i fjor. Nedgangen har vært størst for omsorgs- og pleiearbeidere.

Butikk- og salgsarbeid

Ved utgangen av oktober var det flest personer registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak med denne yrkesbakgrunn, med 10 300. Bruttoledigheten var likevel lavere enn i fjor, med 200 færre personer. Det er særlig for butikkmedarbeidere at bruttoledigheten har falt det siste året.

Figur 6. Bruttoledigheten fordelt på helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. Antall personer. Oktober 2014

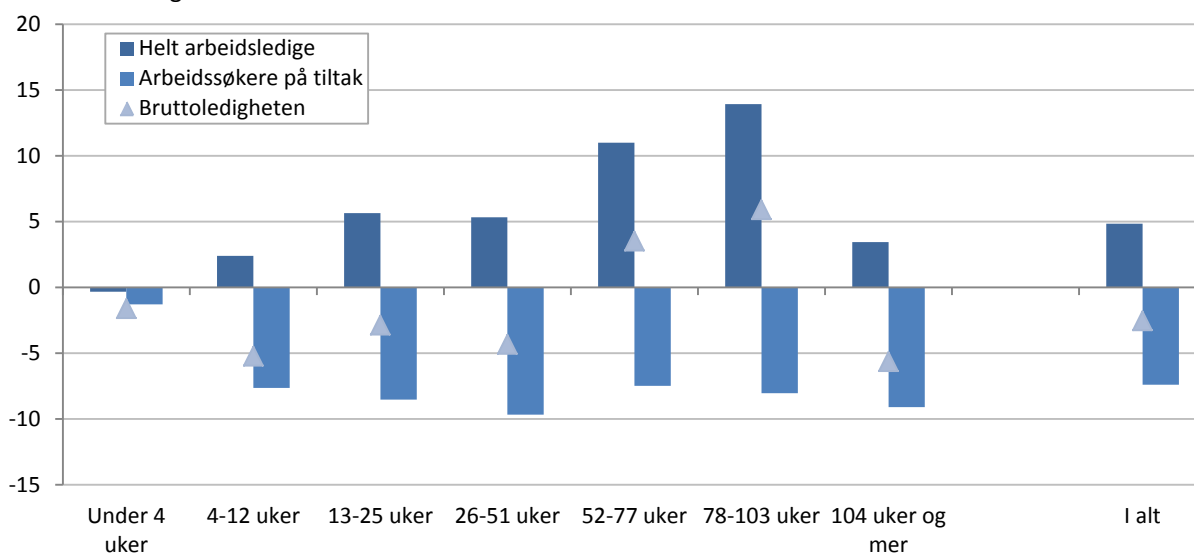

Kilde: NAV

Færre har vært arbeidssøkere under ett år

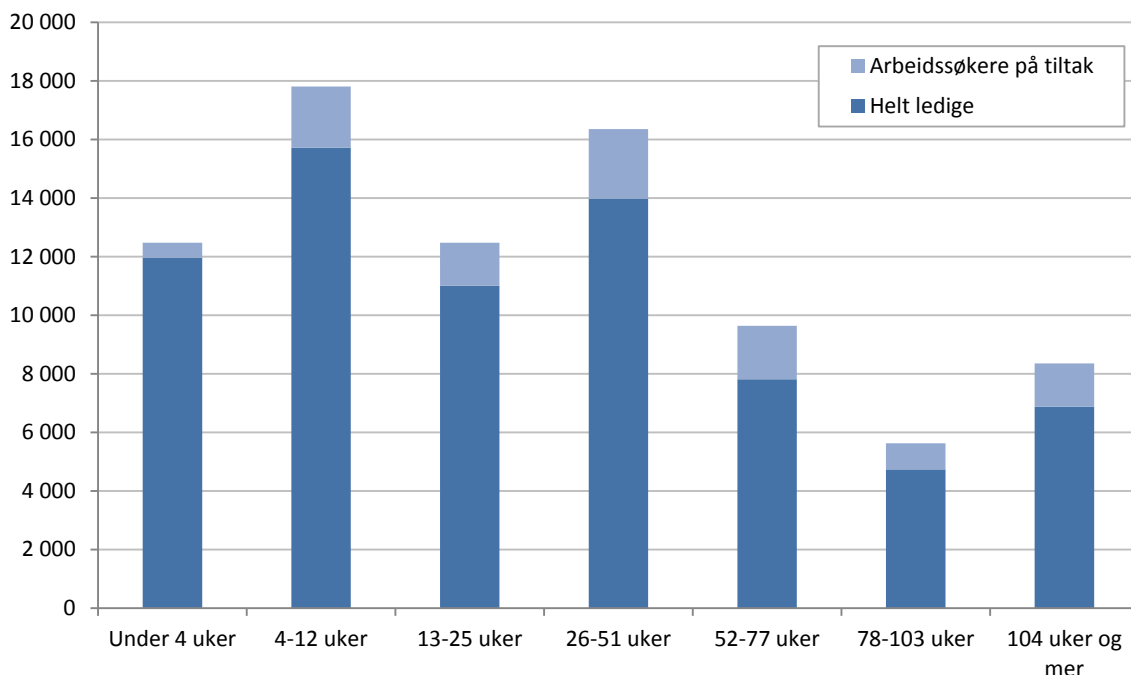
Ved utgangen av oktober var det 2 300 færre helt ledige og arbeidssøkere på tiltak som hadde vært arbeidssøkere i mindre enn ett år enn i oktober i fjor. Det tilsvarer en nedgang på 4 prosent. Antallet som har vært arbeidssøkere i mer enn ett år har økt med 100 personer, eller én prosent i samme periode. 71 prosent av de som er registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak har vært arbeidssøkere i mindre enn ett år.

Figur 7. Prosentvis endring i bruttoledigheten, dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter arbeidssøkervarighet. Oktober 2013 – oktober 2014

Kilde: NAV

Figur 8. Bruttoledigheten fordelt på helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter arbeidssøkervarighet. Antall personer. Oktober 2014

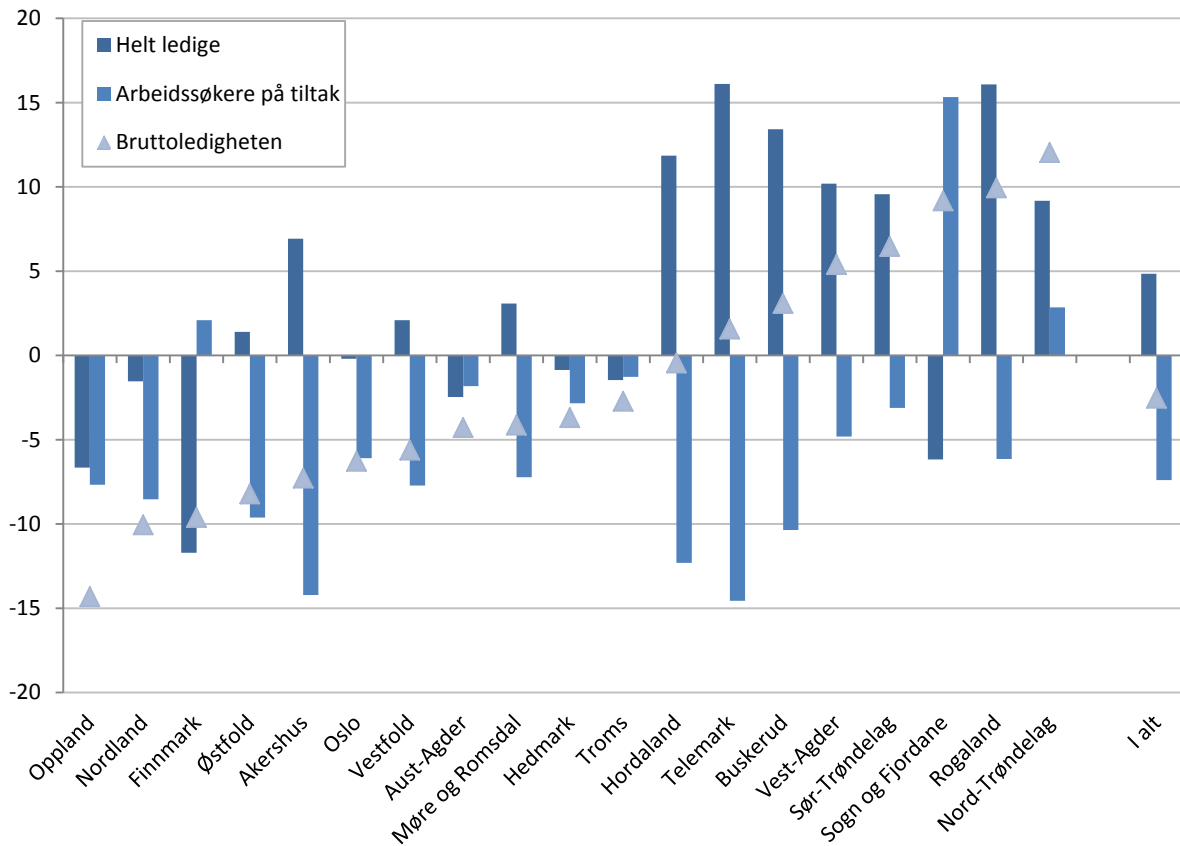
Kilde: NAV

Økt bruttoledighet i Sogn og Fjordane

Ifølge sesongjusterte tall har Sogn og Fjordane hatt den største prosentvise økningen i bruttoledigheten fra september til oktober, fulgt av Telemark. Finnmark og Hedmark er fylkene med den største nedgangen den siste måneden. Tabell 2 i tabellvedlegget viser den sesongjusterte utviklingen i fylkene fra og med oktober 2013.

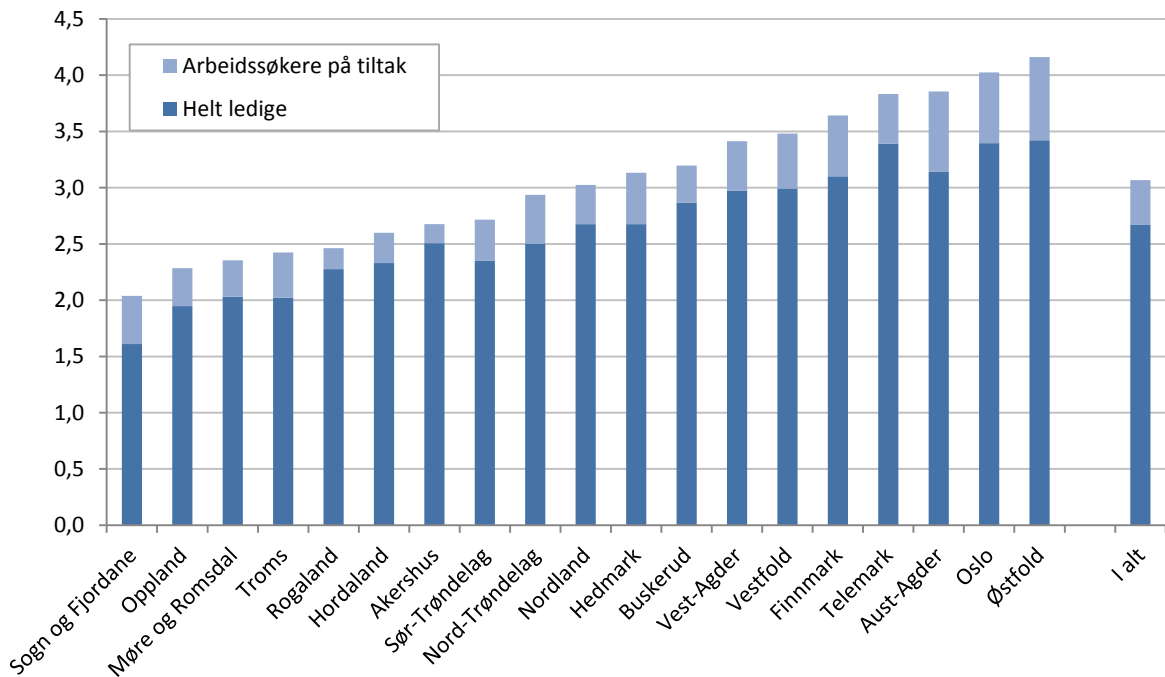
Sammenliknet med oktober i fjor er det i Nord-Trøndelag (12 %) og Rogaland (10 %) der bruttoledigheten har økt mest. Oppland (-14 %) og Nordland (-10 %) har hatt den største nedgangen i bruttoledigheten det siste året. Sogn og Fjordane har fortsatt lavest bruttoledighet, med 2,0 prosent av arbeidsstyrken. Oppland er fylket med nest lavest bruttoledighet med 2,3 prosent. Bruttoledigheten er høyest i Østfold og Oslo, med henholdsvis 4,2 og 4,0 prosent av arbeidsstyrken.

Figur 9. Prosentvis endring i bruttoledigheten dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter fylke. Oktober 2013 – oktober 2014

Kilde: NAV

Figur 10. Bruttoledigheten i prosent av arbeidsstyrken etter fylke. Oktober 2014

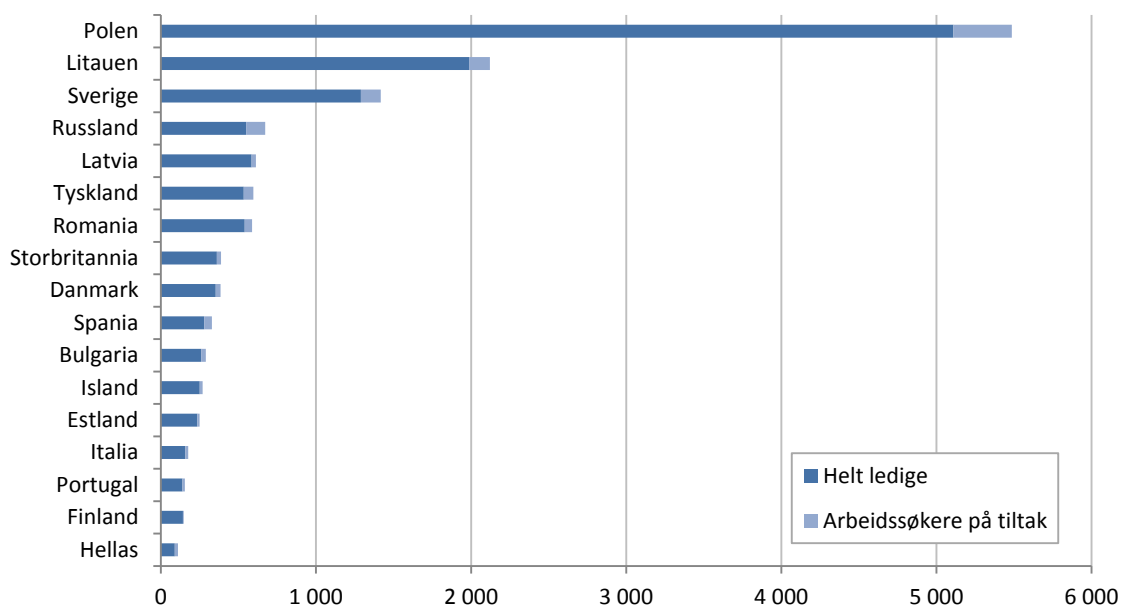
Kilde: NAV

Ledigheten blant arbeidsinnvandrere

Figur 11 viser bruttoledigheten for statsborgere fra landene som har hatt den høyeste arbeidsinnvandringen til Norge de siste årene. Bruttoledigheten ved utgangen av oktober var høyest for polakker (5 500), litauere (2 100) og svensker (1 400).

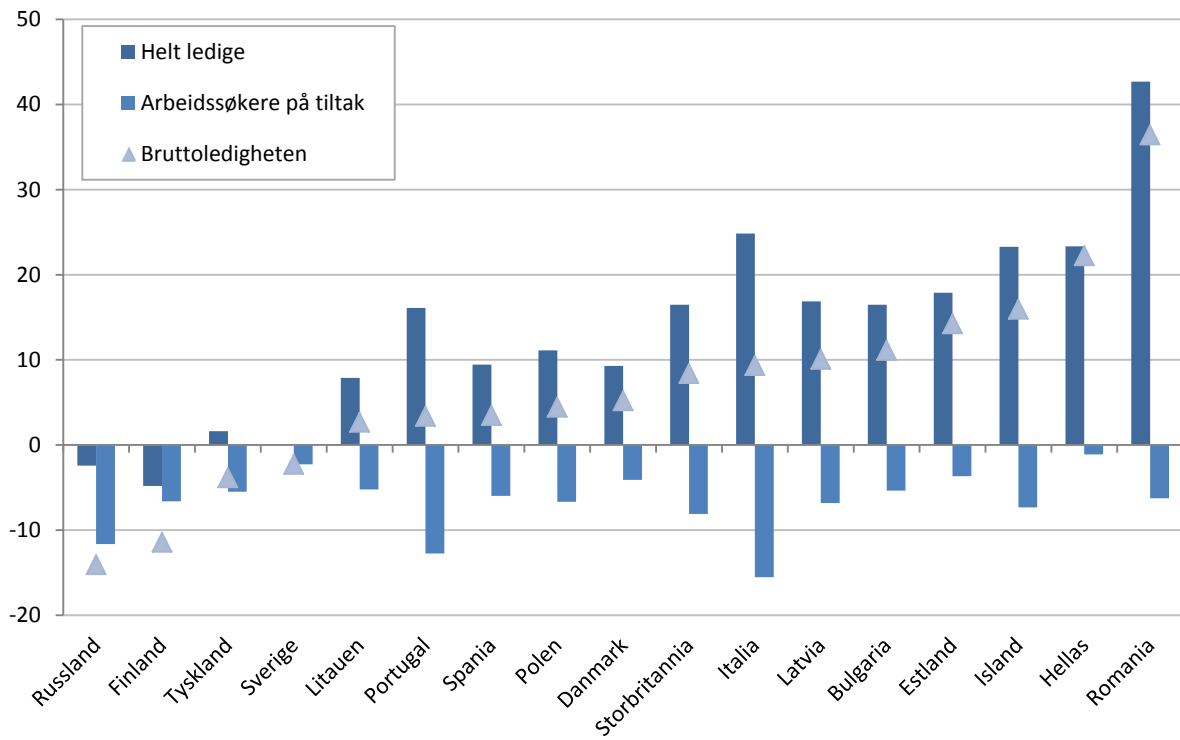
Prosentvis har bruttoledigheten det siste året økt mest for statsborgere fra Romania (36 %), Hellas (22 %) og Island (16 %). Bruttoledigheten for statsborgere fra disse landene er likevel fortsatt lav, med til sammen 1 000 personer.

Figur 11. Bruttoledighet dekomponert i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter statsborgerskap. Antall personer i oktober 2014

Kilde: NAV

Figur 12. Prosentvis endring bruttoledighet, dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter statsborgerskap. Oktober 2013 - oktober 2014

Kilde: NAV

Tabellvedlegg

Tabell 1. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. Oktober 2013 – oktober 2014. Sesongjusterte tall

	okt. 13	nov. 13	des. 13	jan. 14	feb. 14	mar. 14	apr. 14	mai. 14	jun. 14	jul. 14	aug. 14	sep. 14	okt. 14
Ledere	890	914	929	986	988	1 009	1 007	1 035	1 021	1 034	1 063	1 093	1 103
Ingeniør- og ikt-fag	3 520	3 602	3 655	3 743	3 814	3 876	3 823	3 949	4 059	4 100	4 192	4 323	4 457
Undervisning	2 236	2 247	2 238	2 247	2 271	2 253	2 245	2 251	2 212	2 162	2 162	2 099	2 121
Akademiske yrker	1 450	1 428	1 428	1 445	1 456	1 423	1 364	1 346	1 312	1 329	1 336	1 362	1 343
Helse, pleie og omsorg	6 298	6 350	6 429	6 489	6 562	6 477	6 344	6 394	6 269	6 104	6 039	5 946	5 853
Barne- og ungdomsarbeid	5 625	5 662	5 644	5 644	5 655	5 596	5 563	5 557	5 527	5 460	5 438	5 240	5 214
Meglere og konsulenter	2 118	2 149	2 127	2 151	2 187	2 161	2 190	2 240	2 256	2 284	2 330	2 365	2 405
Kontorarbeid	7 671	7 731	7 814	7 822	7 872	7 819	7 699	7 863	7 820	7 822	7 881	7 901	7 935
Butikk- og salgsarbeid	10 865	11 031	11 082	11 143	11 232	11 202	10 900	11 136	10 914	10 751	10 798	10 723	10 638
Jordbruk, skogbruk og fiske	2 161	2 121	2 080	1 997	2 000	1 966	1 958	1 963	1 965	1 888	1 918	1 898	1 871
Bygg og anlegg	10 076	10 265	10 259	10 152	9 938	10 068	10 069	10 282	10 504	10 359	10 419	10 417	10 448
Industriarbeid	9 587	9 603	9 731	9 556	9 439	9 372	9 283	9 353	9 290	9 224	9 264	9 309	9 273
Reiseliv og transport	8 895	8 918	8 978	8 932	8 998	9 049	8 813	8 952	8 985	8 968	8 939	8 880	8 836
Serviceyrker og annet arbeid	9 898	9 948	9 966	9 941	9 947	9 871	9 601	9 683	9 637	9 566	9 491	9 449	9 461
Ingen yrkesbakgrunn eller uoppgitt	7 794	7 612	7 555	7 357	7 275	7 096	6 708	6 664	6 441	6 251	6 048	5 880	5 853

Kilde: NAV

Tabell 2. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak etter fylker. Oktober 2013 – oktober 2014. Sesongjusterte tall

	okt. 13	nov. 13	des. 13	jan. 14	feb. 14	mar. 14	apr. 14	mai. 14	jun. 14	jul. 14	aug. 14	sep. 14	okt. 14
Østfold	6 753	6 792	6 807	6 771	6 747	6 624	6 452	6 420	6 334	6 233	6 158	6 134	6 193
Akershus	9 087	9 176	9 205	9 282	9 331	9 286	8 989	9 084	9 059	8 959	8 857	8 588	8 432
Oslo	15 645	15 684	15 780	15 844	15 880	15 743	15 247	15 362	15 134	14 930	14 932	14 883	14 688
Hedmark	3 376	3 420	3 397	3 446	3 527	3 465	3 355	3 432	3 403	3 395	3 332	3 328	3 260
Oppland	2 759	2 832	2 738	2 712	2 735	2 686	2 603	2 566	2 538	2 515	2 472	2 389	2 366
Buskerud	4 724	4 843	4 883	4 964	4 979	4 988	4 894	4 943	4 982	4 937	4 866	4 844	4 869
Vestfold	4 699	4 720	4 748	4 764	4 686	4 768	4 720	4 745	4 701	4 638	4 617	4 494	4 431
Telemark	3 519	3 543	3 512	3 489	3 450	3 447	3 270	3 415	3 437	3 521	3 487	3 499	3 563
Aust-Agder	2 378	2 373	2 464	2 333	2 297	2 259	2 255	2 272	2 250	2 312	2 301	2 244	2 272
Vest-Agder	3 046	3 021	3 027	3 052	3 098	3 095	3 138	3 255	3 230	3 215	3 217	3 234	3 209
Rogaland	5 786	5 855	5 913	5 952	5 995	5 994	6 011	6 154	6 126	6 026	6 143	6 320	6 365
Hordaland	7 383	7 445	7 525	7 487	7 452	7 479	7 428	7 431	7 301	7 224	7 249	7 300	7 356
Sogn & Fjordane	1 238	1 225	1 255	1 276	1 240	1 255	1 238	1 230	1 241	1 263	1 293	1 288	1 347
Møre & Romsdal	3 664	3 677	3 675	3 597	3 573	3 538	3 506	3 560	3 579	3 536	3 600	3 510	3 505
Sør-Trøndelag	4 495	4 545	4 606	4 597	4 660	4 688	4 571	4 658	4 624	4 705	4 784	4 756	4 778
Nord-Trøndelag	1 991	2 010	2 022	2 066	2 068	2 063	2 108	2 183	2 201	2 156	2 196	2 224	2 229
Nordland	4 321	4 209	4 209	4 136	3 940	4 010	4 026	4 020	4 072	4 022	3 987	3 878	3 882
Troms	2 355	2 312	2 271	2 254	2 242	2 243	2 207	2 231	2 229	2 207	2 200	2 253	2 287
Finmark	1 676	1 669	1 613	1 535	1 544	1 522	1 528	1 553	1 586	1 558	1 596	1 546	1 507

Kilde: NAV